

Fernando Pessoa

Fernando & heteronyymit

Vain uneni ovat väyliä itseeni

Suomentanut
Miika T. Meijer

Fernando & heteronyymit
Vain uneni ovat väyliä itseeni

Fernando Pessoa (1888–1935) on portugalilaisen 1900-luvun kirjallisuuden ehdottomia ja kiistattomia edustajia. Maailmankirjallisuutta, josta tuli maailmankirjallisuutta vasta paljon myöhemmin hänen kuolemansa jälkeen. Esi-merkiksi hänen romaaninsa Anarkistipankkiiri ilmestyi alkujaan Contempo-rânea-lehdessä vuonna 1922, mutta ensimmäistä kertaa kirjana se julkaistiin Portugalissa vuonna 1981.

Pessoa, joka kirjoitti taukoamatta, sai omana elinaikanaan julkaistua omakustanteena vain kaksi englanninkielistä sonettikokoelmaa sekä vuotta ennen kuolemaansa 1934 runoteoksen Mensagem, Portugalin pitkäaikaisen diktaattori Salazarin propagandakoneiston ylistämän tekeleen, jonka kaunokirjallista arvoa monet vähättelevät tänään. Fernando Pessoa tunnetaan hyvin omin- takeisena kirjailija jo niin sanottujen heteronyymiensä vuoksi. Toisin kuin kirjailijat yleensä, hän ei kätkeytynyt nimimerkkien, pseudonyymien taakse, vaan loi itsenäisiä ja yksilöllisiä kirjailijapersoonia, joiden hän ajatteli elävän hä- nestä itsestään riippumatonta elämää.

Alberto Caiero (1890–1916/1930), Álvaro de Campos (1892–1935), Ricardo Reis (1887–1935) sekä Fernando Pessoa itse ovat suomalaiselle yleisölle jo tuttuja. Miika T. Meijerin suomennokset ovat uusia raikkaita tulkintoja kirjai- lijän runoudesta.

* * * * *

Miika T. Meijer (s. 1968) on filosofian maisteri, joka opiskeli Helsingin yliopistossa humanistisessa tiedekunnassa kulttuurien- ja uskonnotutkimusta sekä valtiotie- teellisessä tiedekunnassa yhteiskunnallisten ja poliittisten aineiden tutkimusta.

Meijer on ollut opettajana peruskoulussa.

Häneltä on ilmestynyt pari runokirjaa ja hän suomentanut tämän kokoelman lisäksi muun muassa Arthur Adamovin, Samuel Beckettin ja Eugène Ionescon näytelmiä, sekä antiikin filosofiasta suomentanut ja kommentoinut esisokraa- tikkoja Herakleitosta ja Empedoklesta.

FERNANDO PESSOA

FERNANDO & HETERONYIMIT
VAIN UNENI OVAT VÄYLIÄ ITSEENI

Runosuomennoksia

Suomentanut, saatesanat ja selitykset
Miika T. Meijer

*«Fernando Pessoa»
Grünerløkka – Oslo*

Korjattu 1. painos

© 2023 Fernando Pessoa

Kannen layout ja taitto: Nemoudemia

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-80-3506-0

SISÄLLYS

– Suomentajan saatesanat –

Hieman suurempi kuin kokonainen maailmakaikkeus 13

Kirjailija ja Henkilö Fernando Pessoa ja hänen lukuisat minänsä 20

DR. PANCRÁCIO

Hänen kulkiessa 42

ALBERTO CAIERO

I: LAMMASPAIMEN

I En ole koskaan ollut paimenessa 48

II Katseeni on kirkas kuin auringonkukka 51

III Illalla ikkunallani silmäilemättä hämärässä 52

V Tarpeeksi metafyyisistä on olla pohtimatta mitään 53

IX Minulla on lammaslauma 56

X Hei, lauman haltija 57

XI Tuolla neidillä on piano 58

XXI Jos voisin puraista palasen maailmasta 59

XXII Kuten se, joka avaa talonsa oven kesäpäivänä 60

XXIII Mieleni on harmaa kuin taivas 61

XXIV Mitä näemme olevasta, on olevaa 62

XXVI Tosinaan kirkkaan ja oikeanlaisen valon päivinä 63

XXVII Luonto on ja ei ole jumalainen... 64

XXVIII Tänään luin melkein kaksi sivua 65

XXXI Jos joskus väitän kukkien hymyilevän 67

XXXIV Minun on niin luonnollista olla ajattelematta 68

XXXV Korkeiden latvojen välistä pilkistävä kuutamo 69

XXXVI On runoilijoita, jotka ovat taiteilijoita 70

XXXVII Kuin valtava likainen tulipalo 71

XXXIX Olevan mysteeri, missä se on? 72

XLII Postivaunu kulki tiellä kadoten matkoihinsa 73

XLVI Tällä tai tuolla tavoin 74

XLVII Taloni yläkerran ikkunasta 76

XLIX Vetäydyn sisälle ja suljen ikkunan 78

II: RAKASTUNUT LAMMASPAIMEN JA MUITA RUNOJA (1914 - 1930)

Tien mutkan takana 82

Kuu on korkealla taivaalla, on kevät 83

Puhdistaa ja siivota Materiaa... 84

Asioiden hämmästyttävä todellisuus 85

Jos minusta kuolemani jälkeen kirjoitetaan elämäkerta 87

Jokainen teoria, jokainen runo 88

Tänään minulle luettiin Fransiscus Assisialaista 89

Kukaan ei huomaa etäisen laivan etenemistä joella... 90
Maailmankaikkeus ei ole minun ideani 91
Vaaleana pilvisenä päivänä huolestuin, miltei pelästyin 92
Tiedän, että maailma on olemassa, mutta en tiedä, olenko minä olemassa 94
Mutta miksi kyseenalaistaisin itseni muuta kuin olemalla sairas? 95
Kun kylmä vuodenaikana on kylmä, tunnen sen miellyttävänä 96
Sota, joka aiheuttaa kärsimystä laivueineen maailmalle 97
Yksikään Luonnosta muodostettu mielipide 98
Totuus, valhe, varmuus, epävarmuus... 99
Kukkulan paimen, niin kaukana lampainesi minusta 100
Eläkää nykyisyydessä, te sanotte 101
Ei riitä, että avaan ikkunan 102
Tänä aamuna lähdin matkaan sangen varhain 103
En pystynyt nukkumaan, vaan valvoin koko yön nähdessäni mielessäni 104
Rakastunut paimen kadotti sauvansa 105
Ensimmäinen merkki myrskystä joka iskee ylihuomenna 106
Nyt kun tunnen rakkautta 107
Puhutte sivilisaatiosta ja siitä, kuinka sitä ei pitäisi olla 108

III: FRAGMENTTEJA

En koskaan yrittänyt elää elämäni 112
En tiedä, mitä tietäminen on minulle. En voi nähdä sisäpuolelleni 112
Ihmiset ovat puhuneet minulle ihmisyydestä 113
Jo lapsena ennen kuin sain opetusta ollakseni kypsä 113
Makasin ruohikolla 114
Isänmaallinenko? Ei, vaan portugalilainen 114

ÁLVARO DE CAMPOS

IV: KAKSI OODIA (1917, 1927)

Tervehdys Walt Whitmanille 120
Kuolevaisen oodi 142

V: KOTIINPALUU JA MUITA RUNOJA (1923 - 1935)

Newtonin binomikaava on yhtä kaunis kuin Milon Venus 148
Täysin epäsubjektiivinen tie 148
Lisbon Revisited (1923) 149
Lisbon Revisited (1926) 151
Etäiset majakat 154
Chevroletin pyörillä matkalla Sintraan 155
Olen pahasti vilustunut 157
Lähellä Oxfordia 158
Kyllä minä se olen, minä juuri, tullakseni itsekseni 159
Puhu lempeästi, sillä tämä on elämää 161
Herään keskellä yötä hiljaisuuteen, hyvin myöhään yöllä 162
Lissabon värikkäine 163

Minua ja unelmiani vastapäisessä rakennuksessa 164
Hyppäsin pois junasta 166
Kauanko siitä on, kun kirjoitin viimeksi 167
Keskiyön liikkumattomuus alkaa laskeutua 168
Riisuin naamion ja vilkaisin peiliin 169
Aattona jona ei koskaan lähdetä 170
Yli puoli tuntia sitten 171
Kotiinpaluu 172
Minua huimaa 173
Jokainen rakkauskirje on 174
Cleary Non-Campos! 175
Tiemme ristisivät Lissabonin keskustan kaduilla 176
Mitä hyötyä on tunteesta, jos sille on ulkoiset syyt? 177
Là-bas, je ne sais où...
(*Tuolla jossain, en tiedä missä...*) 179

RICARDO REIS

VI: OODEJA 1914 - 1927

Lumi peittää auringon kaukaisuudessa valaisemat kukkulat 186
Viisas on se mies, jolle maailma on näytös 187
Rakastan Adoniksen puutarhan ruusuja 188
Jumalat eivät tunnusta mitään niin selkeästi kuin elämän 189
Ainoa vapaus, jonka jumalat lukevat kunniaksemme 190
Kullakin asialla on aikansa 191
Muistele nopeita askeleita valkoisella rannalla 192
Meillä on aina ollut varma näkemys 193
Jäljitä kohtalosi 194
En minä sinua hyljeksi tai vihaa, Kristus 195
Kärsin, Lidia, pelkään kohtaloani 196
Säe vastaa 197
Sinusta on tuleva se, joka olet aina ollut 198
Uusi kesä, joka tuoreuttaa tuo tullessaan 199
Hetki hetkeltä muinaiset kasvot toistuvat 200
Hedelmät ovat peräisin elävistä puista 201
Otsani yli valtaavat harvat kiehkurat 202
Kuinka tavaton suru ja katkeruus 203
Lehti ei vetäydy takaisin oksaan, jossa se kasvoi 204
Uneksittu ilo on iloa, vaikka uneksittua 205
Kuinka moni nauttii nauttimisen nauttimisesta 206
Uni on hyväksi, koska heräämme siitä 207

VII: OODEJA 1928 - 1935

Kadonneiden jalkojen tekemä häviävä polku 210
Se mikä lakkaa, on kuolema, ja kuolema 211
Epäroivinä kuin unohdettu Aiolos 212

Heikko paheessa, heikko hyveessä 213
Eivät vain he, jotka meitä kadehtivat ja vihaavat 214
Odota vähän, olet saava kaikkea 215
Hallitse tai vaikene. Älä tuhlaa itseäsi 216
Jos jokaiselle asialle olisi vastaava jumala 217
Paljastan suoraan, ajattelen niin kuin tunnen 218
Haluan olla huoleton ja tyyni 219
Yksikään päivä, josta et nauttinut, ei ollut sinun 220
Olet yksin. Kukaan ei tiedä sitä. Vaiti ja teeskennellen 221
Rakastan näkemääni, sillä eräänä päivänä 222
Lukemattomat elämät ovat meissä 223
Neljä kertaa vääränä vuonna väärä vuodenaika 224
Käteni, jotka kokoavat kasaan 225
Toiset kuvailevat lyyran ja harppujen säestyksellä 226
Pyydän jumalilta vain yhtä, jättä huomiotta 227

FERNANDO PESSOA

VIII: SURREALISTI (1913, 1914 ja 1917)

Ikäväni rämeet sivelevät kullattua sieluani... 233
Viisto sade
I Unelmani äärettömyyden satama ylittää tämän maiseman 234
II Kirkossa loistavat kynttilät tänä sateisena päivänä 235
III Suuri egyptiläinen sfinksi haaveilee tällä paperiarkilla... 236
IV Äänettömän tilan tamburiini!... 237
V Pihalla on aurinkohevoskarusellin pyörremyrsky... 238
VI Mestari heilauttaa tahtipuikkooan 239
Joitakin satunnaisia säkeitä 241
Muumio
I Olen kulkenut pitkän matkan 242
II Kleopatra makaa kuolleena katoksessa 244
III Kenen katse on se 245
IV Ahdistukseni syöksyy 247
V Miksi asiat avautuvat kulkuteiksi minulle? 248

IX: EKSISTENTIALISTI (1913 - 1935)

Olen toisinaan sisälläni kantamani Jumala 251
Tuuli on liian rivakka 252
Muistattekko minut yhä? 253
Kotikadulla piano... 255
Jumalat ovat onnellisia 256
Non necesse est
(*Se ei ole tarpeen...*) 257
Kuutamolla etäisyydessä 258
Uneksin tietämättä kuka olen 259
Oi, minun kyläni kello 260

Vanhaa pahaista musiikkia! 261
Rakennustelineet 262
Unennäköä kaikki kuten elämäni! 263
Iäisyys on siitä, kymmenen vuotta ties 264
Kovinpa näyttää kärsivällisyyteni kasvavan 265
Mietiskelen hiljaisella lammella 266
Kuin turhaan täytetty lasi 267
Auringonpaiste niityn yllä 268
Pahoittelen vaitonaisuuttani 269
Minun naiseni, Yksinäisyys 270
Pilvet verhoavat taivasta 271
Olen pakolainen 272
Kuin hölmistynyt jäänne 273
Autopsykografia 274
Vuorilta kuuluu laulua 275
Kiihkeänä pimeässä tuulen 276
Lymyää matkalla kuolema 277
Astui tyylikkäästi hän eteenpäin 278
Muinainen suitsutusastia keinuu 279
Sinä hymyilet miltei nimettömänä 280
Mietiskelen minulle outoja asioita 281
Kuolema saapuu varhain 282
Minä, enemmän kuin muut 283
Suuret mysteerit ovat saartaneet minut 284
Viimeinkin erityinen rauha 285
Valtaisassa ailahtelussa uskon 286
Kadulla remakoiva lapsi 287
Vapaus 288
Ja tätä tärkeämpää 289
Harmaa vaan ei kolea päivä... 290
Kaikkea kiivaasti ajatellessani 291
Tunteeni ovat 292
Vuorelta laskeutuu usvaa 293
Eräät sairaudet ovat sairauksista pahimmat 294
Tämä hulluuden laji 295

X: HAIKUJA

Jäljet jää aidan 300
Kaukaiset vedet 300
Virta kääntyy, en 301
Maljakon ruusu 301
Hedelmärinne 302
Kirsikka kukkii 302
Riisivihanta 303
Asterin kelta 303

Kysellään, ollaan 304

Vähenee meret 304

Tarhain heleä 305

Pyrähtää sorsat 305

Tuiki tuttua 306

Tyla! On nurmi 306

Kimmeltää yössä 307

Sumu hälvenee 307

Asteri vahtii 308

Parantumaton 308

Kahdesti kuollut 308

VIITTEITÄ JA SELITYKSIÄ 309

KIRJALLISUUTTA JA MUITA LÄHTEITÄ

Pirjo Lyyra-Westerlundin muistolle

– Suomentajan saatesanat –

Hieman suurempi kuin kokonainen maailmakaikkeus

Fernando António Nogueira Pessoa syntyi 13. kesäkuuta vuonna 1888 Largo de São Carlosissa Lissabonissa klo 15.20. Päivä oli keskiviikko, pyhän Antoniuksen päivä, ja Lissabonin kaupungin juhlapäivä ja virallinen vapaapäivä. Pessoaalle Lissabon oli tärkeä kaupunki, jonka tapahtumia ja elinpiiriä hän usein kuvaa, etenkin hänen keskeneräiseksi jääneessä eräänlaisessa omaelämäkerrallisessa romaanissaan *Levottomuuksien kirja* ja yhden tunnetuimman heteronyyminsä Álvaro de Camposin runoissa.

Fernandon vanhemmat olivat koulutettuja ja heidän vaikutuksensa pojan kulttuurikiinnostukseen oli merkittävä. Isä oli valtion virkamies, mutta ansiotyönsä ohella klassiseen, etenkin oopperamusiikkiin keskittynyt, sanomalehtiin kirjoittava harrasteli- ja musiikkikriitikko. Azoreilta kotoisin ollut Maria-äiti oli aikansa mittapuulla poikkeuksellisen koulutettu ja kielitaitoinen nainen. Hän opetti poikaansa lukemaan ja kirjoittamaan jo hyvin pienestä. Fernandon ollessa viiden vanha perhettä kohtasi tragedia: ensin kuoli isä Joaquim tuberkuloosiin ja puoli vuotta myöhemmin Fernandon pikkuveli Jorge vain vuoden ikäisenä.

Äidin avioiduttua uudelleen tulevan Portugalin Etelä-Afrikan konsulin kanssa Fernando muutti äitinsä kanssa helmikuussa 1896 Durbaniin, joka tuolloin oli vielä Ison-Britannian hallinnoinnissa Natal. Siellä hän aloitti koulunkäynnin irlantilaisien ja ranskalaisten nunnien ylläpitämässä luostarikoulussa. Saman vuoden marraskuussa Fernando sai siskopuolen Henriquetan, joista tuli kaikista sisaruksista – äidin uudesta avioliitosta heitä oli kaikkiaan kolme – Fernandolle läheisin. Hän suoritti viiden vuoden opinnot kolmessa vuodessa, ja vuonna 1899 hän siirtyi arvostettuun englanninkieliseen Durban High Schooliin, jossa hän osoittautui loistavaksi oppilaaksi.

Pessoa oli koulutovereiden keskuudessa varsin pidetty ja arvoitettu, mutta omiin oloihinsa vetäytyvä. Kirjallisuutta ajatellen Afrikka edusti ensimmäistä englantilaiseen kirjallisuuteen innostavaa aikaa. Myöhemmin Pessoa omassa tuotannossa tälläkin tekijällä oli luonnollisesti merkitystä. Nuori Pessoa imi William Shakespearea ja John Miltonia sekä romantikkoja Percy Shelleytä, lordi George Byronia, John Keatsia ja William Wodsworthia; prosaisteista Charles Dickensia ja Thomas Carlylea. Amerikkalaisista kirjailijoista merkittävin oli Edgar Allan Poe, jota hän aikuisena käänsi portugaliksi runsaasti.

Vuonna 1901 Pessoa aloitti lukion ja vuoden lopulla hän muutti väliaikaisesti perheensä mukana Lissaboniin, mikä mahdollisti tutustumisen paremmin hänen synnyinmaahansa ja etenkin synnyinkaupunkiinsa. Ensimmäiset pidemmät portugalinkieliset runonsa Fernando kirjoitti vuonna 1902. Asuessaan Lissabonissa ja vieraillessaan tätinsä luona Terceiran saarella varhaisteini keksi sarjan mielikuvituksellisia sanomalehtiä, joissa oli fiktiivisten toimittajien kirjoittamia uutisia, kommentteja, runoja ja vitsejä. Samalla poika keksi useimmille fiktiivisille hahmoilleen elämäkerrat. Lissabonissa samana vuonna L' Imparcial-lehdessä julkaistu ensimmäinen portugalin kielellä 13-vuotiaana kirjoitettu runo *Quando a dor me amargurar* antaa jo vihiä tulevan runoilijan tyylistä (päiväty 31.3.1902)

KUN KIPU ON MINUN KATKERA

MOTTO

Ovat silmäsi tummia helmiä,
kaksi niitä on, Ave Maria,
katkera on aihe rukouksen,
joka päivä rukoilemani.

LOISTE

Kun kipu on minun katkera
tuntea höyheninä kovina,
vain sinua voivat lohduttaa
silmäsi, nuo helmet tummat.

Rakkaus vain niistä versoo,
ei ole varjoja ironian,
nuo viettelevät Ave Marian
[silmät], silmät kahdet.

Mutta vielä hämärtävä viha teidät on.

Vuoden 1902 syksyllä Pessoa palasi Afrikkaan ja aloitti kaksivuotiset iltaopinnot Durbanin kauppakoulussa. Vuonna 1903 hän suoritti ylioppilastutkinnon huippuarvosanoin ja osallistui kirjoituskilpailuun englanninkielisellä esseellään, jolla hän voitti Queen Victoria Memorial Prize -palkinnon. Fernando oli yksi 899 kilpailuun osallistuneesta kokelaasta. Saamillaan palkintorahoilla hän osti itselleen englanninkielistä kirjallisuutta.

Vuonna 1904 hän aloitti Durban High Schoolissa ensimmäisen vuoden yliopisto-opintonsa, mutta ne jäivät lopulta kesken. Jouluukuussa hän suoritti keskitason taiteen tutkinnon parhaimpana kaikista. Sen perusteella hän olisi voinut saada stipendin Oxfordiin tai Cambridgeen. Siihen olisi kuitenkin tarvittu neljä vuotta kestänyt keskeytymätön yhtäjaksoinen opiskelu Natalin koulussa Durbanissa, mikä ei Fernandon kohdalla toteutunut Lissabonissa vietetyn välivuoden takia. Tammikuussa 1905 hän muutti 17-vuotiaana lopullisesti synnyinkaupunkiinsa palaamatta enää koskaan Etelä-Afrikkaan.

Lissabonissa aloitteleva kirjailija opiskeli kaksi vuotta yliopistossa kirjallisuutta koskaan valmistumatta. Vielä opiskellessaan Pessoa vietti vapaa-aikaansa kansalliskirjastossa perehtyen kreikkalaiseen ja saksalaiseen filosofiaan, maailmanuskontoihin, psykologiaan sekä kulttuuri- ja sosiaalievoluutioon. Tässä vaiheessa hänen tiedetään myös tutustuneensa paremmin länsimaalaiseen kirjallisuuteen, ranskaksi Victor Hugoon, Charles Baudelaireen, Gustave Flaubertiin ja Maurice Rollinatiin, mutta hän syvensi tietämystään myös englannin- ja portugalinkielisen kirjallisuuden suhteen.

Fernando Pessoaan englannin kieli pohjautui paljolti hänen luke-

miinsa englanninkielisiin teoksiin. Keskiseinä saattoivat olla myös oman aikansa modernistit, kuten H. G. Wells, Sir Arthur Conan Doyle ja Walter W. Jacobs. Toisin kuin äidinkieli portugali, jota hän pystyi käyttämään hyvin suvereenisti ja tulisieluisesti ja jossa on Richard Zenithin sanoin ”ominainen julma luonnollisuus”, hänen englantinsa oli usein hyvin kirjallista ja jopa arkaaista. Hän kyllä puhui englantia hyvin sujuvasti.

Opintonsa kesken jättänyt kirjailija ansaitsi elantonsa kääntäjänä ja kirjeenvaihtajana portugalilaisille vientiyrityksille, joissa hyvä englannin ja ranskan kielentaito oli eduksi. Samoin suoritettu kauppakoulun tutkinto oli kelpo meriittiä työmarkkinoilla. Hänen kerrotaan yrittäneen myös itse ryhtyä liiketoimintaan pääasiassa portugalilaisten kaivosyhtiöiden agenttina etsittäessä yritysten sijoituspääomaa Isosta-Britanniasta siinä kuitenkin onnistumatta.

Pessoan kirjailijan uran tekee osaltaan mielenkiintoiseksi se, että hän hyvin pitkään kirjoitti enimmäkseen englanniksi portugalilaisesta sijasta. Ja hän kirjoitti koko ajan runoutta, fiktiota, filosofiaa, sosiologiaa ja kirjallisuuskritiikkiä. Zenith toteaa, että Pessoa kun nianhimo vielä sen jälkeen, kun hän oli palannut lopullisesti Portugaliin, oli tulla suureksi englanniksi kirjoittavaksi runoilijaksi. Ja vielä viikko ennen kuolemaansa hän jatkoi runojen kirjoittamista englanniksi saaden viimeiset sonettinsa valmiiksi. Hänen ensimmäinen englanninkielinen runonsa *The Miner's Song* julkaistiin vuonna 1904 *The Natal Mercury* -sanomalehdessä.

Siinä missä anglosaksinen kirjallisuus vaikutti siihen, mitä Pessoa kirjoitti, englannin kieli vaikutti siihen, miten hän kirjoitti. Ehkä englantia paremminkin auttoi Pessoaa kirjoittamaan portugalinkielistä runoutta ja proosaa. Zenithin mukaan englantia sopisi nimenomaan romaanisia kieliä paremmin sanojen ja riimien toistoon jo syntaktisen yksinkertaisuuden ja retorisen vaikutuksen ylläpitämiseksi. Tämä on selvästi nähtävissä esimerkiksi Levottomuuksien kirjassa. Kun jätetään pois Pessoaan englanninkieliset sonetit, joissa runoilija soveltaa elisabetinaikaista kieltä ja

Fernando Pessoa (1888 - 1935) ei omana elinaikanaan paistatellut julkisuudessa. Hän eli pikkuvirkamiehenä melko porvarillista elämää ja kuoli suurempaa huomiota herättämättä 47-vuotiaana maksakirroosiin synnyinkaupungissaan Lissabonissa. Pessoa oli kirjallisessa tuotannossaan multipersoonana, syvällä mielessään luomiensa henkilöiden piirittämä, niiden sulauma ja lopputulos. Hänessä yhtyvät kirjailijapersoonallisuudet tavalla, jollaista maailmankirjallisuudessa saa etsiä.

Pessoan merkitys Portugalin kirjallisuuden uudistajana 1900-luvun alkuvuosikymmenillä on kiistaton.

Maailemankirjallisuutta hänestä on tullut vasta hänen kuolemansa jälkeen, ja hän on ympäri maailmaa lukevan yleisön yhteistä omaisuutta, kun uudet ja taas uudet sukupolvet ovat hänet löytäneet ja hänen tuotantoonsa ihastuneet.

Tällä runoantologialla ovat itsensä Fernandon lisäksi mukana tunnetut heteronyymit Alberto Caiero, Álvaro de Campos ja Ricardo Reis.

Runot on valikoinut ja suomentanut Miika T. Meijer, joka on myös kirjoittanut teoksen saatesanat ja selitysosion.

ISBN 978-952-80-3506-0

